

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ฐานทัพอากาศ ตั้งอยู่ ดอนเมือง มีทหารอากาศที่ประจำเฉพาะในกรุงเทพฯ มีจำนวนประมาณ 17,419คน เป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในเรื่องความปลอดภัยและความมั่นคงของชาติ และเป็นหน่วยงานรัฐขนาดใหญ่ที่ทั้งที่ทำงานและที่พักอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มขนาดใหญ่ในบริเวณใกล้เคียงกันที่อยู่บริเวณดอนเมืองมาเป็นเวลานาน ที่พักอาศัยที่ทางหน่วยงานจัดให้มีทั้งหมดประมาณ 4,903หน่วย ที่พักสวัสดิการทั้งประทวนและสัญญาบัตรที่จัดให้เป็นประเภทบ้านแถวและแฟลต ส่วนบ้านเดี่ยวจะมีเฉพาะระดับสัญญาบัตรเท่านั้น โดยที่พักระดับสัญญาบัตรมีจำนวนทั้งสิ้น 1,837ยูนิต ส่วนระดับประทวนมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,066ยูนิต และมีบางส่วนจะได้รับการช่วยเหลือในเรื่องเงินค่าเช่าบ้านและเช่าซื้อบ้างเล็กน้อยตามระดับชั้นยศ เนื่องด้วยที่พักสวัสดิการไม่เพียงพอจึงต้องมีการจัดสรรที่พักโดยมีหลักเกณฑ์ การพิจารณาบรรจข้าราชการ ผู้มีสิทธิเข้าพักอาศัยและผู้อาศัยตามความจำเป็นและความเดือดร้อน แบ่งเป็น 3 ระดับและถ้ามีคะแนนเท่ากันก็พิจารณาตามอายุราชการ (ระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วยการพักอาศัย 48) ตามปกติเมื่อเจ้าหน้าที่ที่ได้รับสวัสดิการบ้านพักก็จะอยู่อาศัยในบ้านสวัสดิการจนเกษียณ สำหรับผู้เกษียณอายุราชการให้ผู้พักอาศัยทั้งหมดย้ายออกจากบ้านพักอาศัยภายใน 90 วัน หลังจากวันเกษียณอายุราชการ สำหรับผู้ที่มีบุตรอยู่ในระหว่างศึกษา ให้รายงานผู้ปกครองการพักอาศัยเพื่อพิจารณาขอผ่อนผันการพักอาศัย เพื่อพักอาศัยอยู่ได้ถึงวันที่ 31 มีนาคมของปีการศึกษาที่บุตรจะสำเร็จการศึกษาในชั้นปีนั้น ๆ

ปัญหาแรกที่เกิดขึ้นกับคนเกษียณถ้าไม่ได้มีการเตรียมที่อยู่อาศัยไว้ คือ เมื่อต้องย้ายออกจากบ้านพักสวัสดิการเมื่อเกษียณอายุราชการ เพราะถ้าไม่ได้มีการเตรียมที่อยู่อาศัยเอาไว้เหมาะสมก่อนเกษียณ เมื่อเกษียณแล้วปัญหาคงจะเกิดขึ้นตามมาอีกมากมายตามที่ (อลาสเตอร์ เฮรอน, 1993 อ้างถึงใน วิจิตร บุญยโหดระ, 2535) การเตรียมรายได้และที่อยู่อาศัยไว้จะทำให้ชีวิตหลังเกษียณมีความสุข และ (บรรลุ ศิริพานิช, 2536) กล่าวถึงการเตรียมตัวในเรื่องรายรับรายจ่ายให้สอดคล้องกันและ การเตรียมตัวในด้านที่อยู่อาศัยเมื่อใกล้จะเกษียณอายุงาน

ปัญหาต่อมาที่เกิดกับคนเกษียณ คือการเปลี่ยนแปลงและที่สำคัญมากประการหนึ่ง คือ การเปลี่ยนแปลงในเรื่องรายได้ตามที่ (นพ.บรรลุ ศิริพานิช, 2536) ได้กล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของ

ผู้สูงอายุมีอยู่ 3 ประการดังนี้ 1. การเปลี่ยนแปลงในอาชีพและรายได้ 2. การเปลี่ยนแปลงในจิตวิทยาสังคม 3. การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและสรีรวิทยา (สุรกุล เจนอบรม, 2534) ผลกระทบที่เกิดกับการเป็นผู้สูงอายุ มี 3 ด้าน 1. ร่างกาย 2. จิตใจ เช่นเนื่องจากเสียสถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ 3. ทางสังคมและวัฒนธรรม (วุฒิสาร ตันไชยและเล็ก สมบัติ, 2533) ปัญหาของผู้สูงอายุมี 3 ด้าน 1. สุขภาพ 2. เศรษฐกิจ 3. สังคมและวัฒนธรรม ซึ่งตรงกับ (สิริสมร สุทธวัสถ์, 2534) ในเรื่องความต้องการทางเศรษฐกิจ ต้องการทำงานและมีรายได้ จะเห็นได้ว่าจากงานวิจัยทั้งหมด จะกล่าวถึงในเรื่องการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ (รายได้) ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับคนเกษียณอายุทั้งสิ้น คนเกษียณอายุเหล่านั้นเป็นระดับประชนซึ่งมีรายได้น้อยปัญหาดังกล่าวก็จะยิ่งหนักขึ้น

ดังนั้นการเตรียมตัวในด้านต่างๆเอาไว้ก่อนเกษียณอายุจึงมีความสำคัญมากตามที (ศิริรงค์ ทัทสายทอง, 2530) ได้กล่าวไว้ในการวางแผนหรือเตรียมตัวก่อนเกษียณอายุมีความสำคัญมากเพราะคนเกษียณจะมีการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างมากในทุกๆด้านตั้งแต่ การงาน รายได้ลด สถานทางสังคมตกต่ำ รู้สึกตัวไร้ค่า และ ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนเกษียณอายุมีความสำคัญพอๆกับการวางแผนประกอบอาชีพหรือวางแผนแต่งงาน การเกษียณจะเป็นที่น่าพอใจสำหรับผู้ใที่เต็มใจเกษียณและมีการเตรียมตัวไว้ก่อน

ดังนั้นปัญหาที่สำคัญสำหรับข้าราชการที่ได้รับสวัสดิการที่พักอาศัยตอนขณะยังทำงานอยู่แต่เมื่อเกษียณอายุราชการ ทหารอากาศเหล่านี้ต้องออกจากที่พักภายใน 90 วัน ซึ่งทหารอากาศเหล่านี้เป็นระดับประชนซึ่งมีรายได้น้อยจะไปอยู่ที่ไหนถ้าไม่ได้มีการเตรียมที่อยู่อาศัยเอาไว้ก่อน ถ้าจะเตรียมหลังเกษียณคงเป็นไปได้อยากเพราะบ้านญาติที่ได้ก็เพียงพอแค่ใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเท่านั้น การกู้เงินจากสถาบันการเงินก็เป็นไปได้อยากเช่นกันและปัญหาในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับคนหลังเกษียณก็มีมากมายตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น ปัญหาตอนย้ายออกจากที่พักสวัสดิการย่อมเกิดขึ้นทั้งกับหน่วยงานที่พักรของรัฐเอง ตัวผู้เกษียณรวมทั้งคนในครอบครัว และก่อปัญหาให้สังคมประเทศชาติในอนาคต จึงเป็นประเด็นที่น่าศึกษาว่าเจ้าหน้าที่ที่จะเกษียณอายุเหล่านี้มีการเตรียมตัวเรื่องที่อยู่อาศัยหลังเกษียณหรือไม่ เพราะถ้าไม่มีแล้วจะไปอยู่ที่ไหน ถ้ามีการเตรียมจะเตรียมในรูปแบบไหน เพื่อเป็นแนวทางให้สำหรับคนที่จะเกษียณ รัฐและเอกชนในการเตรียมที่อยู่อาศัยต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นอยู่ สังคม เศรษฐกิจ ของทหารอากาศระดับประทวน อายุ 51-60ปี ที่พักบ้านสวัสดิการ
2. เพื่อศึกษาการเตรียมการด้านที่อยู่อาศัยหลังเกษียณอายุราชการของทหารอากาศระดับประทวนอายุ 51-60ปีที่พักบ้านสวัสดิการ
3. เพื่อศึกษาปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไขด้านที่อยู่อาศัยของทหารอากาศระดับประทวนอายุ 51-60ปีที่พักบ้านสวัสดิการ

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาในพื้นที่ของฐานทัพอากาศที่ดอนเมือง กรุงเทพฯ
 ขอบเขตประชากร ศึกษาทหารอากาศระดับประทวนอายุ51-60ปี และได้รับสวัสดิการที่พักอาศัย มีจำนวนทั้งสิ้น 522คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นข้อมูลให้ฐานทัพอากาศในการจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัยให้กับคนเกษียณในหน่วยงานอย่างเหมาะสมต่อไป
2. เพื่อเป็นแนวทางในการเตรียมที่อยู่อาศัยให้กับคนที่เกษียณต่อไป
3. เพื่อเป็นข้อมูลและแนวทางให้รัฐ,เอกชนและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ในการจัดสวัสดิการที่อยู่อาศัยให้กับคนเกษียณอายุอย่างเหมาะสมต่อไป

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เกษียณ หมายถึง การยุติ การถดถอย การออกจากสังคม กลุ่มผู้ร่วมงานและชีวิตที่เดินตามเวลาของงาน (บรรทัดฐานที่นิยมใช้เป็นเส้นแบ่ง การเกษียณอายุเกือบทุกประเทศจะอยู่ระหว่าง 55-65ปี ขึ้นอยู่กับระดับการพัฒนารองประเทศนั้นๆ) (วิจิตร บุญยะโหดระ, 2535)

2. ระดับสัญญาบัตร หมายถึง ผู้ได้รับยศทหารตั้งแต่เรืออากาศตรีขึ้นไป

3. ระดับประทวน หมายถึง ผู้ได้รับยศทหารตั้งแต่จ่าอากาศตรีจนถึงพันจ่าอากาศเอก (ระเบียบกองทัพอากาศว่าด้วย การแยกประเภทกำลังพลกองทัพอากาศ, 2537)

4. ที่อยู่อาศัย หมายถึง อาคารที่ปลูกสร้างขึ้นเพื่อการอยู่อาศัย มีหลายประเภท เช่น บ้านเดี่ยว บ้านแฝด ทาวน์เฮาส์ ตึกแถว อาคารชุด แฟลตและอพาร์ทเมนท์ เป็นต้น